

การจัดกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ
ในระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา
Effects of social responsibility activities on the decision of undergraduate students
to pursue graduate studies at Mahidol University, Salaya Campus

สุกัญญา ลีเจริญ^{1*}

Sukanya Leejearn^{1*}

*Corresponding author email: sakanya.lee@mahidol.ac.th

(Received: July 24, 2025 Revised: September 15, 2025 Accepted: September 29, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จำนวน 500 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่าแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันการศึกษาควรจัดกิจกรรมด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากที่สุด รองลงมาคือการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม การจัดกิจกรรมด้านจิตอาสาเพื่อสังคม การจัดกิจกรรมด้านพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนเพื่อความยั่งยืน การจัดกิจกรรมด้านพัฒนาศักยภาพด้านการศึกษาของโรงเรียน และการจัดกิจกรรมด้านสร้างเสริมพฤติกรรมที่มีจริยธรรมและปฏิสัมพันธ์ของนักศึกษา บุคลากร และชุมชน ตามลำดับ

การตัดสินใจเลือกสถาบันการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาจากกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม โดยนักศึกษาตัดสินใจเลือกเมื่อคิดว่าการทำกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมมีประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมมากที่สุด รองลงมาคือ สถาบันการศึกษาที่จัดกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมมีการยอมรับและแก้ไขปัญหาจากการเรียกร้องของนักศึกษาด้วยความเต็มใจ สถาบันการศึกษามีการตอบสนองความต้องการของนักศึกษาและแบ่งปันสิ่งดี ๆ คืนแก่สังคม เช่น การบริจาคสิ่งของที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม หรือความรู้ที่จะนำไปสู่การพัฒนาต่อยอดในการสร้างอาชีพได้อย่างอย่างยั่งยืน ภาพลักษณ์ในการทำกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันการศึกษามีความชัดเจน มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์กิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม

¹ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Faculty of Engineering, Mahidol University

ของสถาบันการศึกษาให้แก่ นักศึกษาสถาบันการศึกษ่อื่นๆ รู้จักและตระหนักถึงความสำคัญของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม และการจัดทำกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันการศึกษาไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อคุณภาพชีวิตของชุมชนและสังคมตามลำดับ ทั้งนี้ นักศึกษาจะแนะนำสถาบันการศึกษแก่นักศึกษาสถาบันอื่น ๆ ให้เป็นที่รู้จักการจัดกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม

คำสำคัญ: กิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม; นักศึกษาปริญญาตรี; มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา

Abstract

The objective of this research was to study approaches to organizing social responsibility activities that influenced undergraduate students' decisions to pursue graduate studies at Mahidol University, Salaya Campus. This study employed a quantitative research design. The sample group consisted of 500 undergraduate students at Mahidol University, Salaya Campus. Data were collected using questionnaires, and statistical analysis was conducted using frequency, percentage, and standard deviation.

The findings revealed that students believed the university should primarily focus on organizing environmental conservation activities, followed by socially beneficial activities, volunteer service activities, community economic development activities for sustainability, educational capacity-building activities in schools, and activities that promote ethical behavior and interactions among students, staff, and the community, respectively.

With regard to the influence of social responsibility activities on students' decisions to pursue graduate studies, the results showed that students were most motivated when such activities provided the greatest benefit to society. Other influential factors included the institution's willingness to acknowledge and address students' demands, responsiveness to students' needs, and sharing positive contributions with society, for example, donating useful items or providing knowledge that can be further applied to sustainable career development. Additionally, the institution's clear image in conducting social responsibility activities, effective promotion of such activities to students from other institutions, and ensuring that these activities did not harm the quality of life of communities and society were also important considerations. Furthermore, students indicated they would recommend the university to peers at other institutions based on its commitment to social responsibility.

Keywords: Social Responsibility Activities; Undergraduate Students; Mahidol University Salaya Campus

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันการดำเนินงานของทุกองค์กรทางสถาบันการศึกษามีความซับซ้อน และมีการแข่งขันที่รุนแรงเพิ่มมากขึ้น การดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จจึงต้องมีการเรียนรู้และปรับตัวเพื่อพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่องสำหรับรองรับกับสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป การจัดกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นกลยุทธ์เชิงนโยบายขององค์กรที่ต้องคำนึงถึงและหลีกเลี่ยงไม่ได้ในโลกยุคปัจจุบันซึ่งจะทำให้ทุกองค์กรได้รับการยอมรับและสนับสนุนจากสังคม โดยการแบ่งปันการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างภาครัฐ ครัวเรือน ชุมชนต่าง ๆ ทำให้เกิดความยั่งยืนกับการดำเนินการขององค์กรเพื่อสังคมในระยะยาว นับว่าการจัดกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นส่วนผสมทางการตลาดที่ลงตัวระหว่างองค์กรกับความรับผิดชอบต่อสังคมในปัจจุบัน ส่วนภาพรวมการจัดกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นส่วนเสริมและเป็นการคืนกำไรสู่สังคม องค์กรสามารถนำไปปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อขับเคลื่อนนำพาองค์กรก้าวเดินไปสู่ความยั่งยืน และสร้างคุณค่าให้กับสังคมและองค์กรได้ (แนวโน้ว CSR, 2553) ประเด็นความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) พัฒนามาจากแนวคิดที่มองว่าการดำเนินธุรกิจขององค์กรต่าง ๆ ได้ส่งผลกระทบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ทำให้หลายองค์กรได้ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างต่อเนื่อง มาจนถึงในปัจจุบัน (Kotler & Lee, 2005) ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร คือ การเอื้อประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายอย่างเหมาะสม ทั้งแรงงาน ลูกจ้าง ลูกค้า สิ่งแวดล้อม รวมไปถึงชุมชนโดยรอบที่ตั้งขององค์กร แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นทั้งจากหน่วยงานธุรกิจข้ามชาติ ธุรกิจระดับชาติ ตลอดจนองค์กรบริษัทไปสู่หน่วยงานที่เป็นองค์กรในระดับอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นสถาบันสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และมีบทบาทหลักในการผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้มีจิตสำนึกดี มีคุณธรรม และจริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม ประเทศชาติ ทั้งนี้ เพื่อให้การผลิตบัณฑิตซึ่งเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย ได้ออกไปรับใช้และแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม มหาวิทยาลัยไม่เป็นเพียงสถาบันที่ผลิตคน ผู้ตลาดแรงงานเท่านั้น แต่ยังต้องผลิตบัณฑิตให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557)

แนวคิดมหาวิทยาลัยรับผิดชอบต่อสังคม (University Social Responsibility: USR) ปรากฏในการประชุมระดับโลกด้านการอุดมศึกษา (World Conference on Higher Education: WCHE) เมื่อวันที่ 5-8 กรกฎาคม ค.ศ. 2009 ณ สำนักงานใหญ่องค์การยูเนสโก กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส เรื่อง บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม (The New Dynamics of Higher Education and Research for Societal Change and Development) มหาวิทยาลัยในฐานะองค์กรระดับอุดมศึกษาไม่ควรทำหน้าที่แต่เพียงการผลิตบัณฑิต หากแต่มหาวิทยาลัยจะต้องแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านต่าง ๆ ทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมความคิดตอบสนองความต้องการของสังคมโดยการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมให้นักศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) และสอดคล้องกับ Bandura, A. (1986)

ความต้องการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมของนิสิตระดับปริญญาตรีในสัดส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา และต้องการทำกิจกรรมเพื่อสังคมด้านการอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อม เพื่อส่งเสริมให้นิสิตทำกิจกรรม เพื่อสังคมมากขึ้นต้องทำให้กิจกรรมเพื่อสังคมนั้นสอดคล้องและไปด้วยกันได้กับกิจกรรมตามหลักสูตรของภาควิชา/ สาขาวิชาในหลักสูตร กิจกรรมที่ทำตามเงื่อนไขการสำเร็จการศึกษาตามสาขาวิชาจะให้นิสิตสนใจเข้าร่วมกิจกรรม มากยิ่งขึ้น เพื่อให้นิสิตได้นำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสังคมและชุมชนทั้งในทางตรงและในทางอ้อม รวมทั้งการกระตุ้นความสนใจโดยการสนับสนุนให้นิสิตได้ทำกิจกรรมเพื่อสังคมในรูปแบบใหม่ๆ ที่สนใจ เพื่อให้ นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมที่นำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการสร้างประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชนและสังคมมากยิ่งขึ้น (สุวรรณมา แซ่เฮ้ง และ กมลทิพย์ แจ่มกระจ่าง, 2564)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนความรับผิดชอบต่อสังคมของมหาวิทยาลัยที่มีผลกระทบต่อนักศึกษา ประกอบด้วย นโยบายขององค์กร ความเข้าใจบริบทของสังคม ความสอดคล้องตามเกณฑ์ประเมินในการประกันคุณภาพ ของมหาวิทยาลัย การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ความมุ่งมั่นของบุคลากรทุกฝ่าย และการสื่อสารต่อสังคม ข้อเสนอแนะจากการวิจัย การสร้างความเข้าใจต่อแนวคิดและกำหนดนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมที่อยู่ใน กระบวนการของมหาวิทยาลัยอย่างแท้จริง โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในภายนอกและออกแบบ การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผู้เรียนและบริบทโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน (พรธิดา วิเศษศิลปานนท์, 2562)

ประเทศไทยโดยสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาได้มีนโยบายส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยในประเทศ ดำเนินการขับเคลื่อนความรับผิดชอบต่อสังคมซึ่งมีผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมจากมหาวิทยาลัยหลายแห่ง และส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายกลุ่ม ทั้งผู้ประกอบการ ประชาชน พนักงานและนักศึกษา งานวิจัยนี้ จึงสนใจศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับ บัณฑิตศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายาเนื่องจากนักศึกษาเป็นผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียสำคัญของมหาวิทยาลัย การจัดกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมในรูปแบบต่าง ๆ จะส่งผลการตัดสินใจ เลือกศึกษาต่อของนักศึกษาอย่างไร ซึ่งจะนำไปสู่การให้ข้อเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อ สังคมของมหาวิทยาลัยต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ Whitley, C.T. and Yoder, S.D. (2015)

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมว่าด้านใดมีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ในระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

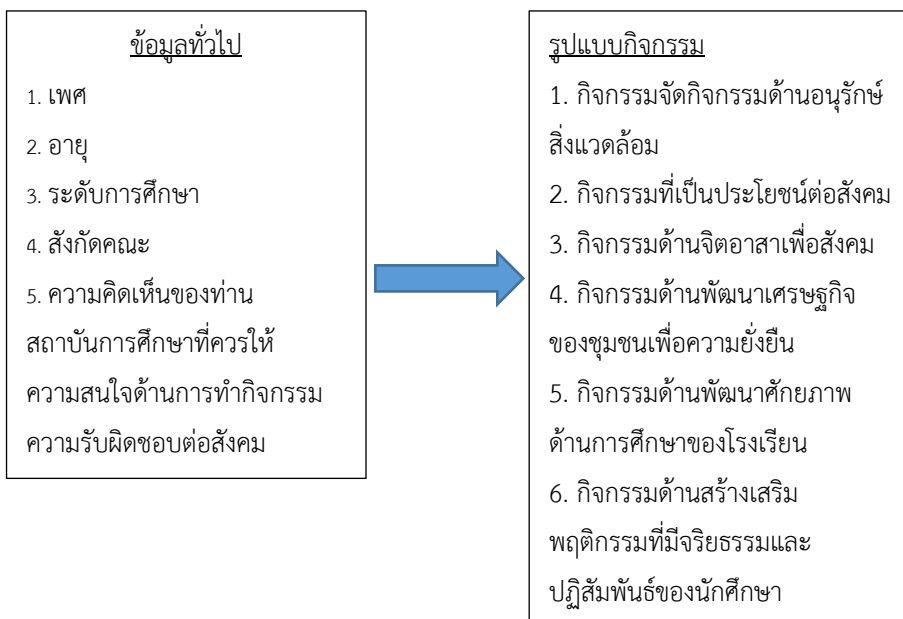
ขอบเขตด้านประชากรที่ใช้ศึกษาเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จำนวน 500 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัย แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของนิสิตนักศึกษา เพื่อนำไปสู่ประเด็นการวัดระดับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา โดยศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา ประกอบด้วย 1) กิจกรรมจัดกิจกรรมด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 2) กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม 3) กิจกรรมด้านจิตอาสาเพื่อสังคม 4) กิจกรรมด้านพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนเพื่อความยั่งยืน 5) กิจกรรมด้านพัฒนาศักยภาพด้านการศึกษาของโรงเรียน 6) กิจกรรมด้านสร้างเสริมพฤติกรรมที่มีจริยธรรมและปฏิสัมพันธ์ของนักศึกษา

3. กรอบแนวคิด

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการตัดสินใจและศึกษาค้นคว้าจากเอกสารหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยจึงได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดดังนี้

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นการดำเนินงานอย่างมีความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ หากในองค์กรธุรกิจก็จะเป็นการดำเนินงานที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับผลกระทบจากกระบวนการดำเนินงานธุรกิจ ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของธุรกิจอาจแตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละธุรกิจ

ความรับผิดชอบต่อสังคมของมหาวิทยาลัย โดยในปี 1998 ประกาศในช่วงท้ายของการประชุมระดับโลก ว่าด้วยการอุดมศึกษาโดยยูเนสโก มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพันธกิจทางสังคมขององค์กรอุดมศึกษา ได้แก่ อุดมศึกษามีหน้าที่ในการ “ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสูงและพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ความต้องการ ตอบสนองการดำเนินของทุกภาคส่วนของสังคม” ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับประกาศช่วงท้ายของการประชุมในปี 2009 โดยยูเนสโกที่มีการเน้นย้ำถึงบทบาทหน้าที่ของการอุดมศึกษาว่าไม่เพียงช่วยเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ แก่ผู้ศึกษาเท่านั้นแต่สถาบันอุดมศึกษา บุคลากร และนักศึกษาต้องธำรงรักษาและพัฒนา ภาระหน้าที่หลักโดยใช้จริยธรรม มุ่งมั่นสร้างความสงบสุข การปกป้องสิทธิมนุษยชน และค่านิยมประชาธิปไตย เครือข่ายความรับผิดชอบต่อสังคมของมหาวิทยาลัยทั่วโลกมีการอภิปรายและการดำเนินงานในหัวข้อความรับผิดชอบต่อสังคมของมหาวิทยาลัย (USR) เกี่ยวข้องกับบทบาทความเป็นผู้นำของมหาวิทยาลัยรับผิดชอบต่อสังคมที่ผูกโยงกับการเรียนการสอน เพื่อความยั่งยืนที่ดีกว่าเดิม นอกเหนือจากการดำเนินการในรูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับธุรกิจ (CSR) (GLOBAL USR NETWORK, 2011) หนึ่งในภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย คือ การพัฒนา นักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพและคุณธรรมในฐานะที่เป็นกลไกสำคัญต่อการแก้ไขภาวะวิกฤติของสังคมไทย ในปัจจุบัน มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บัณฑิตถึงพร้อมด้วยวิชาการ วิชาชีพและคุณธรรมอีกทั้งสามารถดำรงและช่วยเหลือเกื้อกูลสังคมได้โดยการ (สุมน อมรวิวัฒน์, 2557)

1. ร่วมสร้าง “ประชาคมมหาวิทยาลัย” ที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันมากกว่าการแข่งขัน ให้เป็นประชาคมแห่งความเสมอภาคพร้อมที่จะรับผิดชอบต่อสังคม
2. ปรับเปลี่ยนระบบคิดเกี่ยวกับหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยให้องค์ความรู้เชื่อมโยงกับการใช้ชีวิตและชุมชนตลอดจนเป็นการเรียนรู้อย่างกลมกลืนระหว่างศิษย์กับอาจารย์
3. มหาวิทยาลัยได้รับทรัพยากรจากประชาชนจึงต้องคืนคุณค่าและความสุขแก่ประชาชน
4. มหาวิทยาลัยต้องไม่ส่งเสียงเรียกร้องหาประโยชน์ใส่ตัวหรือติดอยู่ในบ่วงของธุรกิจการศึกษาแต่ต้องสร้างความรู้ความจริงเพื่อเตือนสติและสร้างสรรค์แนวทางที่ถูกที่ควรร่วมกับสังคม
5. เสียงของมหาวิทยาลัยจะไร้ผู้ฟังและขาดน้ำหนักรถถ้ามหาวิทยาลัยไม่เข้มแข็งไม่พิจารณาตนเอง ไม่สร้างธรรมาภิบาลเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งด้านสถาบันกลุ่มคนและกระบวนการจรรยาบรรณและชุมชนเห็นคุณค่าร่วมหรือเป็นเพื่อนร่วมเกื้อกูลต่อกันได้
6. การผสมผสานองค์ความรู้ที่เป็นวิชาการกับประสบการณ์ชีวิตย่อมเป็นสิ่งสำคัญสู่การเปลี่ยนแปลง ที่เชื่อมร้อยระหว่างภายในกับภายนอก มหาวิทยาลัยจึงเป็นแหล่งเชื่อมโยงของทุกองค์ประกอบเข้าด้วยกัน

7. การเปลี่ยนแปลงบทบาทของมหาวิทยาลัยคือการเปลี่ยนแปลงอันยิ่งใหญ่ของประเทศไทย ที่สามารถเริ่มทำได้โดยมหาวิทยาลัยเอง โดยผู้บริหาร คณาจารย์ นักศึกษาทุกฝ่ายล้วนเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลง

8. ทุ่่มมหาวิทยาลัยล้วนมีความเคลื่อนไหวที่สร้างสรรค์สมคควรที่จะเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันโดยมหาวิทยาลัยที่เข้มแข็งจะเป็นศูนย์เชื่อมโยงร่วมแบ่งปันทรัพยากรในการจัดระบบให้ขับเคลื่อนและประสานพลังด้านความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างยั่งยืน

มหาวิทยาลัยต้องมีบทบาทในการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม ตอบสนองความต้องการของสังคม ทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมความคิดให้แก่สังคม ทำการสื่อสารกับสังคมในประเด็นต่าง ๆ ที่ไม่ใช่เป็นเพียงแค่นักวิชาการที่สังคมจับต้องไม่ได้และเป็นผู้เชี่ยวชาญในสังกัดขององค์กรธุรกิจแต่เพียงเท่านั้น โดยเมื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรทางด้านธุรกิจ (CSR) กับ ความรับผิดชอบต่อสังคมของมหาวิทยาลัย (University Social Responsibility: USR) พบว่ามีประเด็นที่แตกต่างกันในรายละเอียดของการดำเนินกิจการดังแสดงในตารางที่ 1 (วัลลภา เฉลิมวงศาเวช, 2555)

ตารางที่ 1 ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ กับ ความรับผิดชอบต่อสังคมของมหาวิทยาลัย

Corporate Social Responsibility: CSR	University Social Responsibility: USR
<ul style="list-style-type: none">● การกำกับดูแลกิจการที่ดี● การประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม● รับผิดชอบต่อผู้บริโภค● พัฒนาชุมชน ดูแลสิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none">● ตอบสนองความต้องการของสังคม● สื่อสารกับสังคมและรับใช้สังคม● ความเสมอภาคในโอกาสการเข้าถึงอุดมศึกษา● ลดปัญหาความเสียเปรียบในสังคม

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (อ้างถึงใน วัลลภา เฉลิมวงศาเวช, 2555)

หลักการความรับผิดชอบต่อสังคมของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อบริเวณที่ตั้งของมหาวิทยาลัย การจัดการความรู้เพื่อสังคม การศึกษาเพื่อสร้างพลเมืองและความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ และการมีส่วนร่วมทางสังคม (Vallaey et al., 2009) จากแนวคิดที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่ากิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันระดับอุดมศึกษาที่ดำเนินการในรูปแบบต่าง ๆ จะส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายใน คือ อาจารย์ พนักงาน และนักศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่อยู่ภายนอกองค์กรคือ ผู้ปกครอง คนในชุมชนรอบ ๆ มหาวิทยาลัยและสังคมโดยรอบ การวิจัยนี้ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาตรี และส่งผลถึงการสร้างภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งสอดคล้องกับ Plungpongpan, J. (2016)

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีรายละเอียดดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จำนวน 500 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม จากนั้นหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (index of item-object congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.6-1 แล้วนำไปทดลองใช้ (Pre-test) กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยมหิดลซึ่งมีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 ของแบบสอบถามฉบับจริง และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริงผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามรูปแบบออนไลน์เพื่อส่งให้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายาเพื่อรวบรวมข้อมูลและสรุปผลต่อไป

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ผลจากแบบสอบถาม 3 ประเด็น

- ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
- แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรสถาบันการศึกษา
- ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา

ซึ่งคำถามในส่วนนี้มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert

5 หมายถึง ความเห็นด้วยระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ความเห็นด้วยระดับมาก

3 หมายถึง ความเห็นด้วยระดับปานกลาง

2 หมายถึง ความเห็นด้วยระดับน้อย

1 หมายถึง ความเห็นด้วยระดับน้อยที่สุด

โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายตามเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสต์ (Best JW.1977) รายละเอียด ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูล คือ นำผลข้อมูลมาวิเคราะห์ความเหมาะสมโดยรวม วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำมาเปรียบเทียบ หาค่าเฉลี่ย และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ขั้นที่ 3 การประเมินความคุ้มค่าของโครงการวิจัย

ผู้วิจัยทำการประเมินความคุ้มค่าของโครงการวิจัย โดยการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบเชิงสถิติและการเผยแพร่โครงการวิจัยในรูปแบบเชิงสถิติ

ผลการวิจัย

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าควรจัดแนวทางกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันการศึกษาด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25 รองลงมาคือการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ร้อยละ 16.80 การจัดกิจกรรมด้านจิตอาสาเพื่อสังคม ร้อยละ 16 การจัดกิจกรรมด้านพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนเพื่อความยั่งยืน ร้อยละ 15 การจัดกิจกรรมด้านพัฒนาศักยภาพด้านการศึกษาของโรงเรียน ร้อยละ 14 และการจัดกิจกรรมด้านสร้างเสริมพฤติกรรมที่มีจริยธรรมและปฏิสัมพันธ์ของนักศึกษา บุคลากร และชุมชน ร้อยละ 13.20 ตามลำดับ

จากผลการศึกษาการตัดสินใจเลือกสถาบันการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จากกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนี้

นักศึกษาคัดสินใจเลือกสถาบันการศึกษาที่จัดทำกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมมีประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95 รองลงมาจัดกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมมีการยอมรับและแก้ไขปัญหาจากการเรียกร้องของนักศึกษาด้วยความเต็มใจ คิดเป็นร้อยละ 93.08 จัดกิจกรรมที่มีการตอบสนองความต้องการของนักศึกษาและแบ่งปันสิ่งดี ๆ คืนแก่สังคม เช่น การบริจาคสิ่งของที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม หรือความรู้ที่จะนำไปสู่การพัฒนาต่อยอดในการสร้างอาชีพได้อย่างยั่งยืน คิดเป็นร้อยละ 92.28 ภาพลักษณ์ในการทำกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันการศึกษามีความชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 48.40 กิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันการศึกษาให้ที่สร้างโฆษณาประชาสัมพันธ์แก่นักศึกษาสถาบันการศึกษาอื่น ๆ รู้จักและตระหนักถึงความสำคัญของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม คิดเป็นร้อยละ 75.36 และการจัดทำกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันการศึกษาไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อคุณภาพชีวิตของชุมชนและสังคม คิดเป็นร้อยละ 71.24 ตามลำดับ ทั้งนี้ นักศึกษาจะแนะนำสถาบันการศึกษาแก่นักศึกษาสถาบันอื่น ๆ ให้เป็นที่รู้จักการจัดกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม คิดเป็นร้อยละ 84 รายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การตัดสินใจเลือกสถาบันการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาจากกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม

ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการตัดสินใจเลือก จากกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม	X (ค่าเฉลี่ย)	% (ร้อยละ)	SD	แปลผล
1. กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันการศึกษา ผู้จัดกิจกรรมมีความชัดเจน	4.22	84.40	1.96	มาก
2. กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมมีประโยชน์ต่อสังคม ส่วนรวม	4.75	95.00	0.43	มากที่สุด

ตารางที่ 2 การตัดสินใจเลือกสถาบันการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาจากกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม (ต่อ)

ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการตัดสินใจเลือก จากกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม	X (ค่าเฉลี่ย)	% (ร้อยละ)	SD	แปลผล
3. กิจกรรมยอมรับและแก้ไขปัญหาจากการเรียกร้องของ นักศึกษาด้วยความเต็มใจ	4.65	93.08	0.83	มากที่สุด
4. กิจกรรมที่มีการตอบสนองความต้องการของนักศึกษา แล้วยังมีการแบ่งปันสิ่งดี ๆ คืนให้แก่สังคม เช่น การบริจาค สิ่งของที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม หรือความรู้ที่จะนำไปสู่การ พัฒนาต่อยอดในการสร้างอาชีพได้อย่างยั่งยืน เป็นต้น	4.61	92.28	0.87	มากที่สุด
5. กิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมของ สถาบันการศึกษาให้ที่สร้างโฆษณาประชาสัมพันธ์แก่นัก ศึกษาสถาบันการศึกษาอื่น ๆ รู้จักและตระหนักถึง ความสำคัญของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม	3.77	75.36	2.90	มาก
6. ท่านจะตัดสินใจเลือกสถาบันการศึกษาจากสถาบันการ ศึกษาที่มีการดำเนินงานที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อ คุณภาพชีวิตของชุมชนและสังคม	3.56	71.24	2.54	มาก
7. ท่านจะแนะนำให้นักศึกษาอื่น ๆ เลือกสถาบันการศึกษา จากสถาบันการศึกษาที่จัดกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม	4.20	84.00	1.01	มาก

การรับรู้ประเภทกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีการรับรู้
ประเภทกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาด้านความรับผิดชอบต่อนักศึกษาของมหาวิทยาลัย คิดเป็น
ร้อยละ 89.27 รองลงมาเป็นด้านการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของสถาบันการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 85.19
ด้านการกำกับดูแลและกิจการที่ดีของสถาบันการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 84.96 ด้านการจัดกิจกรรมด้วยความเป็นธรรม
ของสถาบันการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 84.27 และ ด้านการร่วมพัฒนาชุมชนและสังคมของมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ
82.38 ตามลำดับ รายละเอียดตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการรับรู้ประเภทกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษา

ประเภทกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ของนักศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านการกำกับดูแลกิจกรรมที่ดีของสถาบันการศึกษา			
1. สถาบันการศึกษาที่จัดกิจกรรมจะต้องมีเป้าหมายชัดเจนว่าจะดำเนินการอย่างมีจริยธรรม	3.74	4.59	มาก
2. สถาบันการศึกษาที่จัดกิจกรรมจะต้องมีการจัดระบบการดำเนินงานอย่างโปร่งใส	4.52	1.20	มากที่สุด
3. สถาบันการศึกษาที่จัดกิจกรรมจะต้องมีการดำเนินงานที่ให้นักศึกษาที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้	4.64	1.29	มากที่สุด
4. สถาบันการศึกษาที่จัดกิจกรรมต้องสามารถดำเนินงานได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้องตามความต้องการของนักศึกษา	4.09	2.59	มาก
ภาพรวม	4.25	1.21	มาก
ด้านการจัดกิจกรรมด้วยความเป็นธรรมของสถาบันการศึกษา			
1. สถาบันการศึกษาที่จัดกิจกรรมจะต้องมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานของ สอ.ปว.	4.57	0.72	มากที่สุด
2. สถาบันการศึกษาจะต้องมีการจัดประกวดและเผยแพร่ผลงานกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยความเป็นธรรม	3.18	7.85	ปานกลาง
3. สถาบันการศึกษาที่จัดกิจกรรมจะต้องให้จำนวนชั่วโมงกิจกรรมจิตอาสา (AT) หรือผลประโยชน์อื่น ๆ เชิงบวก อาทิเช่น ใบประกาศ หนังสือรับรอง หรืออื่น ๆ เป็นต้นตามประกาศของสถาบันการศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด
4. มหาวิทยาลัยที่จัดกิจกรรมจะต้องมุ่งมั่นสร้าง ความเป็นธรรมอย่างมั่นคง เพื่อให้นักศึกษาได้รับผลประโยชน์ที่ยั่งยืนจากการร่วมกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ และผลการเรียนที่ดี	4.10	0.88	มาก
ภาพรวม	4.21	1.18	มาก

ตารางที่ 3 แสดงการรับรู้ประเภทกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษา (ต่อ)

ประเภทกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ของนักศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านความรับผิดชอบต่อนักศึกษาของมหาวิทยาลัย			
1. สถาบันการศึกษาที่จัดกิจกรรมจะต้องจัดกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพได้มาตรฐานตามที่สถาบันศึกษากำหนด	3.70	3.18	มาก
2. สถาบันการศึกษาที่จัดกิจกรรมจะต้องมีการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริงแก่นักศึกษา	4.83	0.44	มากที่สุด
3. สถาบันการศึกษาที่จัดกิจกรรมจะต้องมีการจัดระบบบริการนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาสามารถร้องเรียนปัญหา และซักถามข้อสงสัยในตัวกิจกรรม	4.65	0.84	มากที่สุด
4. สถาบันการศึกษาที่จัดกิจกรรมจะต้องมีความมุ่งมั่นในการสร้างความพึงพอใจให้กับนักศึกษาที่เลือกเข้าร่วมกิจกรรม	4.68	0.72	มากที่สุด
ภาพรวม	4.46	0.65	มาก
ด้านการร่วมพัฒนาชุมชนและสังคมของมหาวิทยาลัย			
1. สถาบันการศึกษาที่จัดกิจกรรมต้องมีนโยบายช่วยส่งเสริมสถาบันครอบครัว	3.15	8.25	ปานกลาง
2. สถาบันการศึกษาที่จัดกิจกรรมจะต้องสนับสนุนการศึกษาและส่งเสริมการเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมให้แก่เยาวชน	4.77	0.50	มากที่สุด
3. สถาบันการศึกษาที่จัดกิจกรรมจะต้องเปิดโอกาสและช่วยเหลือสังคมในด้านต่าง ๆ เช่น การเสริมสร้างอาชีพร่วมใจบรรเทาทุกข์ เป็นต้น	3.90	4.49	มาก
4. สถาบันการศึกษาที่จัดกิจกรรมจะต้องมีการปลูกจิตสำนึกให้นักศึกษาช่วยเหลือพัฒนาชุมชนและสังคม	4.66	1.15	มากที่สุด
ภาพรวม	4.12	1.80	มาก

ตารางที่ 3 แสดงการรับรู้ประเภทกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษา (ต่อ)

ประเภทกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ของนักศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของสถาบันการศึกษา			
1. สถาบันการศึกษาที่จัดกิจกรรมจะต้องมีการให้ความรู้เพื่อปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักศึกษาของสถาบันการศึกษาและชุมชนโดยรอบทั่วไป	4.70	0.58	มากที่สุด
2. สถาบันการศึกษาที่จัดกิจกรรมจะต้องมีการจัดนโยบายรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น การลดโลกร้อน การปลูกต้นไม้ การใช้พลังงานทดแทน ฯลฯ	3.69	3.42	มาก
3. สถาบันการศึกษาที่จัดกิจกรรมจะต้องมีการจัดการรณรงค์เพื่อส่งเสริมการประหยัดพลังงาน	4.73	0.54	มากที่สุด
4. สถาบันการศึกษาที่จัดกิจกรรมจะต้องมีการจัดกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	3.92	1.56	มาก
ภาพรวม	4.26	0.76	มาก

จากตารางที่ 3 แสดงการรับรู้ประเภทกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษา ด้านการกำกับดูแลกิจกรรมที่ดีของสถาบันการศึกษา พบว่า นักศึกษามีการรับรู้สถาบันการศึกษาจัดกิจกรรมจะต้องมีการดำเนินงานที่ให้นักศึกษาที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.64 หรือคิดเป็นร้อยละ 92.84 ด้านการจัดกิจกรรมด้วยความเป็นธรรมของสถาบันการศึกษา พบว่า นักศึกษามีการรับรู้สถาบัน การศึกษาที่จัดกิจกรรมจะต้องให้จำนวนชั่วโมงกิจกรรมจิตอาสา (AT) หรือผลประโยชน์อื่น ๆ ในเชิงบวก อาทิเช่น ใบประกาศ หนังสือรับรอง หรืออื่น ๆ เป็นต้น ตามประกาศของสถาบันศึกษามากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 5.00 หรือคิดเป็นร้อยละ 100 ด้านความรับผิดชอบต่อนักศึกษาของมหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษามีการรับรู้สถาบันการศึกษาที่จัดกิจกรรมจะต้องมีการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริงแก่นักศึกษามากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.83 หรือคิดเป็นร้อยละ 96.52 ด้านการร่วมพัฒนาชุมชนและสังคมของมหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษามีการรับรู้สถาบันการศึกษาที่จัดกิจกรรมจะต้องสนับสนุนการศึกษาและส่งเสริมการเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมให้แก่เยาวชนมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.77 หรือคิดเป็นร้อยละ 95.36 และด้านการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของสถาบันการศึกษา พบว่า นักศึกษามีการรับรู้สถาบันการศึกษาที่จัดกิจกรรมจะต้องมีการจัดการรณรงค์เพื่อส่งเสริมการประหยัดพลังงานมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.73 หรือคิดเป็นร้อยละ 94.52 ตามลำดับ

การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาการจัดกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายามีความสอดคล้องกับแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรของนิภา นีรุตติกุล (2566) เรื่อง 6 รูปแบบ กิจกรรม CSR ในแบบนันทนาการตลาด และ คอตเตอร์และลี (2005). เรื่อง การกำหนดรูปแบบ 6 กิจกรรม คือ 1. Cause Promotion 2. Cause-Related Marketing 3. Corporate Social Marketing 4. Corporate Philanthropy 5. Community Volunteering และ 6. Socially Responsible Business Practices ซึ่งทางมหาวิทยาลัยมหิดลสามารถนำไปปฏิบัติได้ตั้งแต่รูปแบบหนึ่งหรือแม้แต่การผสมผสานทุกรูปแบบในเวลาเดียวกันได้เช่นกัน

ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายาที่แตกต่างกัน โดยนักศึกษาส่วนใหญ่มีความสนใจการจัดกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม ทั้งนี้ เนื่องจากการดำเนินการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรมส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างชัดเจน นอกจากนี้ นักศึกษายังได้พัฒนาด้านทักษะชีวิตต่าง ๆ จากการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นของมหาวิทยาลัยมหิดลจะมีความแตกต่างกันไปตามเป้าหมายและลักษณะของแต่ละกิจกรรมก่อให้เกิดเครือข่ายนักศึกษาของมหาวิทยาลัยทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยที่ร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นระยะๆ โดยนักศึกษาได้นำแนวความรับผิดชอบต่อสังคมที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรมกับมหาวิทยาลัยไปขยายผลต่อในการแนะนำให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาเพิ่มมากขึ้น

ด้านแนวความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายาที่แตกต่างกัน โดยนักศึกษาส่วนใหญ่มีแนวความคิดเห็นต้องการให้ทางมหาวิทยาลัยมหิดลจัดกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันการศึกษาด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เนื่องจาก มหาวิทยาลัยมหิดลได้รับการยอมรับในฐานะมหาวิทยาลัยสีเขียวระดับโลก โดยในปี 2567 (2024) ติดอันดับที่ 45 จาก 1,477 มหาวิทยาลัยทั่วโลก ในการจัดอันดับ UI GreenMetric World University Rankings ซึ่งประเมินจากเกณฑ์ 6 ด้าน เช่น พลังงาน ของเสีย การจัดการน้ำ การสัญจร และการศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ด้านการรับรู้ประเภทกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายาที่แตกต่างกัน นักศึกษาส่วนใหญ่มีการรับรู้ประเภทกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ เนื่องจากผลที่เกิดขึ้นต่อนักศึกษาจากการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของมหาวิทยาลัยมหิดล เกิดการรับรู้ได้ว่าความรับผิดชอบต่อสังคมของมหาวิทยาลัยมหิดลมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคมในการดูแล สวัสดิภาพ ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม และสร้างสภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนให้นักศึกษาพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค และการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

ซึ่งสามารถศึกษาได้จากแนวปฏิบัติของสภาสถาบันอุดมศึกษา และกรอบการขับเคลื่อนความรับผิดชอบต่อสังคมของมหาวิทยาลัย ส่งผลให้นักศึกษาเกิดความรักสถาบันและขยายผลต่อนักศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งในและนอกมหาวิทยาลัยมหิตลัดตสันใจเลือกศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาเพิ่มมากขึ้น ซึ่งตรงกับแนวคิดทฤษฎีของชิพแมน ลีออน และ ลีสลี คูนุก (Leon & Kanuk, 1978)

เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิตล วิทยาเขตศาลายา มีแนวความคิด การรับรู้และการตัดสินใจเลือกที่แตกต่างกันไป สอดคล้องกับนางสาวศินันท์ อินทร์จันทร์ (2559) เรื่อง “การศึกษาทัศนคติและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง”. แนวคิดทฤษฎีของชิพแมน ลีออน และ ลีสลี คูนุก (Leon & Kanuk, 1978) ดังนั้น นอกจากที่มหาวิทยาลัยจะพิจารณาและดำเนินการจัดกิจกรรมตามเป้าหมายที่มหาวิทยาลัยต้องการแล้ว ยังส่งผลให้การรับรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมในการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหิตล วิทยาเขตศาลายา ได้ตระหนักถึงความมุ่งมั่นของมหาวิทยาลัยมหิตลที่จะเป็นผู้จัดกิจกรรมต่างๆ ให้มีความต่อเนื่องรวมทั้งการสื่อสารต่อสังคม จะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีที่เข้าร่วมกิจกรรมและเป็นการขยายผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในวงกว้างจนกระทั่งมาสู่ความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Gurlek, M., Duzgun, E., & Meydan Uygur, S. (2017), and Koro, E., & Jusufi, S. (2023)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

1.1 ผู้บริหารหรือฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถกระตุ้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมกับกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมที่ทางมหาวิทยาลัยมหิตลจัดขึ้นมาได้โดยการสร้างการรับรู้ที่ดีให้แก่นักศึกษา และสร้างแรงจูงใจในการร่วมกิจกรรมมากยิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหารเชิญบุคคลที่มีชื่อเสียงมาร่วมกิจกรรมกับมหาวิทยาลัยมหิตล และประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่ทางมหาวิทยาลัยมหิตลได้จัดขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ให้คนทั่วไปได้รับรู้ตัวนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมจะได้รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่ง และมีโอกาสที่จะเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักศึกษาในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาด้านความรับผิดชอบต่อสังคมทุกปี ซึ่งสามารถนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงแก้ไข และยังทำให้ทราบถึงความต้องการของนักศึกษาหรือความคาดหวังด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของมหาวิทยาลัยมหิตล

2.2 ควรศึกษาแบบเจาะลึกเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมเฉพาะเรื่องหนึ่งเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่มีความเฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น และสามารถนำผลการวิจัยและแนวคิดไปศึกษาต่อให้เกิดประโยชน์ในงานวิจัยหรือพัฒนามหาวิทยาลัยมหิตลต่อไป

2.3 ควรศึกษานโยบายหรือกลยุทธ์การจัดกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมของคู่แข่งแต่ละรายว่า เน้นการดำเนินกิจกรรมด้านใดเป็นหลัก และมีการคำนึงถึงภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยมหิดลมากน้อยเพียงใด

2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นลักษณะคำถามปลายปิด ดังนั้น งานวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษาด้วยวิธีการอื่น เช่น การสัมภาษณ์และเจาะลึก เพื่อให้ทราบถึงความต้องการของการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ทั้งในด้านเนื้อหา ช่องทางการเปิดรับข่าวสารรวมถึงความรู้สึกทัศนคติ และความคิดเห็น ในประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างละเอียดและเป็นข้อมูลเชิงลึก

2.5 ควรศึกษาภาพลักษณ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของมหาวิทยาลัยมหิดลในประเทศไทย จากผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ชุมชน ภาครัฐ และภาคเอกชน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ ตันทสิทธิ์. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโท กรณีศึกษา: โครงการ เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ของนักศึกษา ปีการศึกษา 2558. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์). https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:92957
- กังสดาล เขาว์วัฒนกุล, ยุทธนา ไชยจุฑา, และจรรุวรรณ สกุกค. (2558). ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหาร ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 41(1), 70-87. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/socku/article/view/131386>
- กระทรวงศึกษาธิการ.(2552). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542*. กระทรวงศึกษาธิการ. <https://bic.moe.go.th>.
- กระทรวงศึกษาธิการ.(2557). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542*. กระทรวงศึกษาธิการ. <https://bic.moe.go.th>.
- จุฑาพร นาครอด. (2554). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์). <https://ir.swu.ac.th/entities/publication/0d4aa552-59d3-450a-9448-ffa641418dfa>
- จรรุพร ตั้งพัฒนกิจ, และนินาสกรณ พิจิตชัยโสภมา. (2567). อิทธิพลระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ขององค์กร ที่ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้า: กรณีศึกษาศูนย์การค้าแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 3(2), 70–89. <https://kuojs.lib.ku.ac.th/index.php/jmsku/article/view/5949>
- จุฬาลักษณ์ ปรีชากุล. (2549). การศึกษาปัจจัยชีวิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเองและความเครียด ในการทำงานของตัวเองแทนประกันชีวิต บริษัท เมืองไทยประกันชีวิต จำกัด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์). <https://ir.swu.ac.th/entities/publication/abcf8e57-8844-4527-9b7b-4967790b0f8a>
- จอย ทองล้อมสี (2557). การพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอุดมศึกษาไทยตามหลักธรรมาภิบาล. *วารสารเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 42(1), 1-19. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDUCU/article/view/27720>

- โชติรัตน์ ศรีสุข. (2554). *กลยุทธ์การสื่อสารและการรับรู้รูปแบบโครงการความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน)*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร). <https://sure.su.ac.th/xmlui/handle/123456789/9732?attempt=2&>
- ชลธิศ จันทิกาก้าว. (2561). *มุมมองของพนักงานที่มีต่อการจัดกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร: กรณีศึกษา ห้างหุ้นส่วนจำกัด กระแสสินธุ์การโยธา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์). <https://kb.psu.ac.th/items/57352e32-8bb4-4a88-954e-64772ac5c50a>
- นิตยา กิติ. (2566). *ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้จังหวัดพะเยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยพะเยา). <https://updc.up.ac.th/handle/123456789/683>
- นิภา นิรุตติกุล. (2566). *6 รูปแบบ กิจกรรม CSR ในแบบนักการตลาด ศูนย์บูรณาการทางธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. https://www.facebook.com/crasmsrcku/photos/-รูปแบบ-กิจกรรม-csr-ในแบบนักการตลาด-โดยผศดรนิภา-นิรุตติกุล-csr-ย่อมาจาก-corpor/687237430079204/?_rdr
- นิตชาล รัตนมณี, และพิทักษ์ ศิริวงศ์. (2561). *รูปแบบ กลยุทธ์ และการสื่อสารภาพลักษณ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การภาครัฐ และภาคเอกชนที่ปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ*. *Veridian E-Journal, Silpakorn University, 11(1)*, 597-615. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/118626>
- พรธิดา วิเศษศิลปานนท์. (2562). *การขับเคลื่อนความรับผิดชอบต่อสังคมของมหาวิทยาลัยที่มีผลต่อนักศึกษา*. *Veridian E-Journal, Silpakorn University, 12(3)*, 572-590. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/172824>
- มณฑา พลรักษ์, อภิธีร์ ทรงบัณฑิตย์, สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์, และอนันต์ มาลารัตน์. (2559). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม, 15(3)*, 37-44. <https://ph01.tci-thaijo.org/index.php/JIE/article/view/122624>
- วศินันท์ อินทร์จันทร์. (2559). *การศึกษาทัศนคติและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์). https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:139498
- ลีโรส รุ่งดอนทราย. (2552). *การรับรู้รูปแบบและผลกระทบของโครงการ CSR ของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร กรณีศึกษาโครงการไทยเบฟร่วมใจด้านภัยหนาว บริษัทไทย เบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) [โครงการงานวิจัยระดับปริญญาตรี ไม่ได้ตีพิมพ์]*. มหาวิทยาลัยศิลปากร. <https://sure.su.ac.th/xmlui/handle/123456789/15793?attempt=3&attempt=2&locale-attribute=en>
- สุวรรณา แซ่เฮ้ง. (2564). *การศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2564*. *วารสารสังคมวิวัฒน์, 13(2)* 14-30. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/thaijss/article/view/259187>

- อนุ เจริญวงศ์ระยับ, วิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี, อรพินทร์ ชูชม, และนิยชดา จิตต์จรัส. (2552). การรับรู้สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาและลักษณะส่วนบุคคลที่เอื้อต่อการเป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืนในนักศึกษาระดับปริญญาตรี. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*, 16(1), 1-16. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/BSRI/article/view/494/440>
- Bandura, A. (1986). *Social Learning Theory*. Engtewoof Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.
- Gurlek, M., Duzgun, E., & Meydan Uygur, S. (2017). How does corporate social responsibility create customer loyalty? The role of corporate image. *Social Responsibility Journal*, 13(3), 409-427. <https://doi.org/10.1108/SRJ-10-2016-0177>
- Koro, E., & Jusufi, S. (2023). The role of corporate social responsibility in consumer trust and perception of company image. *Prizren Social Science Journal*, 7(1), 24-32. <https://doi.org/10.32936/pssj.v7i1.407>
- Plungpongpan, J., Tiangsoongnern, L., Speece, M. (2016). University social responsibility and brand image of private universities in Bangkok. *International Journal of Education Management*, 30(4), 571-591. <https://doi.org/10.1108/IJEM-10-2014-0136>
- Whitley, C.T. & Yoder, S.D. (2015). Developing social responsibility and political engagement: Assessing the aggregate impacts of university civic engagement on associated attitudes and behaviors. *Education, Citizenship and Social Justice*, 10(3), 217-233. <https://doi.org/10.1177/1746197915583941>